

YVONNE KEULS

Lieve koningin

Open brieven aan Beatrix

Anthos | Amsterdam

31 december 2007

Lieve koningin,

Nu wordt u waarachtig zeventig jaar! Mede namens mijn kleinkinderen wil ik u van harte feliciteren met het bereiken van dit kroonjaar. Het zal me een drukte geven. Ik weet daarvan mee te praten, want het is nog maar kort geleden dat ik mijn zeventigste, ja, ook zelfs mijn vijfenzeventigste verjaardag mocht vieren. U ziet, ik blijf u altijd een stapje vóór – ook mijn kleinkinderen kreeg ik eerder dan u.

Lieve koningin, ik heb een cadeau voor u: een boekje, bevattende de twintig brieven, die ik u de afgelopen jaren stuurde en waarvan sommige ook werden geplaatst in de *Haagsche Courant*. Ik zal u vertellen waarom ik op de gedachte ben gekomen om de brieven voor uw verjaardag te laten bundelen. Ik vernam namelijk iets vreemds over uw kabinet. Ik

moet eerlijk zeggen dat ik pas van het bestaan van deze hooggeachte dienst hoorde toen in 2003 prinses Margarita en Edwin de Roy van Zuydewijn bij HP/De Tijd klaagden over hun behandeling door u en uw staf. Het kabinet had namelijk de AIVD opdracht gegeven Edwins gangen na te gaan. En dat veroorzaakte een ordinaire rel. Nu kwam uw kabinet wederom in opspraak. Uw kabinet was nogal slordig omgesprongen met uw persoonlijke gegevens. Brieven, agenda's, visitekaartjes, kattenbelle-tjes, aantekeningen van vergaderingen en de data van uw toekomstige staatsbezoeken, enfin, de hele rimram – met daartussenin nog nattige theezakjes, Senseokoffiepads, boterhamzakjes, appelschillen en geplette kroketten – lag te grabbel in de vuilcontainer bij de achteruitgang van uw kabinet. Toeval-ligerwijs was ik in de buurt toen Clairy Polak van NOVA met rubberhandschoentjes aan in de plastic vuilniszakken zat te graaien en zo was ik er getuige van dat mijn brieven één voor één uit een vuilniszak tevoorschijn werden getoverd.

‘Verbijsterend,’ zou later Bram Peper, ex-minister van Binnenlandse Zaken zeggen. ‘Verbijsterend dat zulk – vaak geheim – privé-materiaal op straat te-

recht kan komen; de veiligheid van ons staatshoofd is in het geding.’

Nu is Bram Peper voor mij allerm minst maatgevend en geloof ik ook niet dat door mijn brieven uw veiligheid in het geding kan raken, maar ik geloof wel dat u ze graag had willen bewaren. Ik heb geprobeerd de brieven te drogen en glad te strijken, maar ze waren niet te redden en daarom heb ik ze meegegeven voor de papierversnippera ar die door premier Balkenende persoonlijk aan u werd uitgeleend.

Daarna heb ik mijn uitgever gevraagd de brieven – die in kopie in mijn bezit waren – te bundelen zodat u later in staat zult zijn om die heerlijke kleinkindertijd weer op te kunnen roepen.

Lieve koningin, ik wil hier graag memoreren hoe wij in Inje – u weet wel, dat was dat mooie win gewest van u – uw geboorte hebben gevierd. Ik was toen zes jaar oud. Mijn ouders bewoonden een groot koloniaal huis aan de Jalan Salemba Raya in Batavia. Ze namen mij mee naar het Koningsplein, waar een groot vuurwerk werd afgestoken om u te begroeten. Ik dacht echter dat het vuurwerk er was om mij te vermaken want ik was natuurlijk mijn

eigen prinses. Wij gingen niet met de stoomtram die langs ons huis reed, wij gingen met de auto en lieten ons rijden door de chauffeur. Die luxe is u bekend. Mijn moeder droeg een grote hoed, zoals u gewend bent te dragen. Er gingen twee baboes mee. De ene baboe had mij bij de hand en de andere sjouwde met mijn speel- en snoepgoed en iets om mee te slaan. Dat zal u ook niet verbazen want ik meen dat uw zoontjes ook in bedwang werden gehouden door meerdere juffrouwen. Iedereen was blij, maar niemand wist met wie, want er was nog geen e-mail en een foto van u hadden wij nog niet gezien. Men sprak over een blond prinsesje met een bol hoofdje. Ingewijden hadden gezegd dat ze op koningin Wilhelmina leek, uw grootmoeder dus, maar dat kon men niet weten want er was nog geen e-mail. Eigenlijk wist ook niemand hoe koningin Wilhelmina er in het echt uitzag. Er waren bij Toko de Zon wel ansichtkaarten te koop met afbeeldingen van ronde Hollandse kopjes met kroontjes erop, en natuurlijk kon men op de ouderwetse rijksdaalder uitstekend zien hoe de koningin eruitzag, maar in het echt had ze zich nooit vertoond. Boze tongen beweerden dat dat expres

niet gebeurde, omdat de autochtone bevolking – die wij toen gewoon ‘inlanders’ noemden, een woord dat nu net zo’n scheldwoord is als ‘negers’ – omdat de inlanders dus niet zouden geloven dat zo’n gewone Hollandse mevrouw een koningin kon zijn. De koninginnen in Inje waren sinds mensenheugenis gehuld in gouden gewaden en getooid met enorme gouden hoofddeksels. Ze werden vervoerd in draagstoelen want in het openbaar verzetten ze geen stap.

Zo’n draagstoel lijkt een beetje op uw gouden familiekoets. Natuurlijk wist de Hollandse koningin veel van Inje, dat had ze geleerd van haar voorgangers, vooral van koning Willem II en koning Willem III. Net als zij haalde ze er haar vruchten vandaan, haar Conimexkruiden en haar tin en wat je nog meer nodig hebt om de schatkist bij te vullen. Maar goed, dat is verleden tijd. In die tijd wist men nog niet dat dat gewoon jatten was en bovendien, het is allemaal goed gemaakt, alles is keurig teruggestort heb ik horen zeggen, want mensen van uw kaliber willen niet met een slecht geweten rondlopen. Zelf heb ik ook niet zo’n zuivere komaf. Ik heb weliswaar een onschuldige Javaanse grootmoeder,

maar de grootvader van de andere kant is uit Holland aan komen zeilen, rechtstreeks naar Atjeh, waar hij meteen om zich heen begon te meppen. Dat laatste leverde hem geen windeieren op want in 1876 ontving hij uit handen van de gouverneur-generaal J.W. van Lansberge, 'gezien hebbende 's konings besluit van den 12 den mei 1874, waarbij het Hoogst Denzelve behaagd heeft', enfin, namens koning Willem III kreeg mijn grootvader dus een medaille opgespeld omdat hij twintig Atjehers een kopje kleiner had gemaakt. Mijn grootvader maakte zich dus schuldig aan gruwel daden die door uw overgrootvader van harte werden goedgekeurd. U en ik kunnen dus gezamenlijk terugkijken op een niet al te fraai verleden. En dat scheidt een band, nietwaar?

Tot slot wil ik nog vermelden dat u tot mijn vreugde gezorgd hebt voor goed nieuws. Maar helaas ook voor slecht nieuws.

Het goede nieuws is dat u begrepen hebt dat u een voorbeeldfunctie hebt en dat u onlangs op verzoek van de Partij voor de Dieren besloten hebt om uw gasten bij officiële gelegenheden geen ganzenlever meer voor te zetten. Het slechte nieuws is dat u

dat kennelijk jaar in jaar uit wél gedaan hebt. U had geen boodschap aan uw voorbeeldfunctie terwijl u wist dat het mesten van ganzen om de lever te vergroten veel dierenleed geeft.

Ik groet u met respect en genegenheid,
uw onderdaan en omazuster,

Yvonne Keuls